

ИСПИТНА ПИТАЊА СА ЛИТЕРАТУРОМ ЗА ПРЕДМЕТ

ОПШТА СОЦИОЛОГИЈА I

III-IV семестар, 2. година студија социологије

Болоњски програм

Наставник: професор др Павле Миленковић

e-mail: pavlemil@ptt.rs

Питања:

- * Динамика друштвеног развоја према Марксу
- * Однос економске основе и друштвене надградње код Маркса
- * Објашњење друштвене промене према Марксу
- * О подели рада код Маркса и Диркема: сличности и разлике
- * О историјском развоју друштва према Марксу
- * Појам, значај и улога друштвене чињенице у Диркемовој социологији
- * Основне одлике Диркемовог концепта социологије и њене друштвене функције
- * Значај Диркемове социологије за образовање функционализма
- * Појам, значај и облици манифестовања колективне свести
- * Однос Марксовог и Диркемовог концепта поделе рада
- * Функционална диференцијација и друштвена интеграција
- * Типови солидарности и подела рада код Диркема
- * Појам друштвене аномије
- * Значај појма делања у Веберовој социологији
- * Веберово схватање бирократије
- * Појам и типови друштвеног делања
- * Појам и улога идеалног типа
- * Улога културних чинилаца у развоју модерног друштва
- * Диференцирање Модерне и друштвена рационалност
- * Веберова теза о значају протестантске етике за настанак капитализма
- * Разлика између марксистичког и веберовског схватања настанка капитализма
- * Разграничење политике и науке на етичкој основи
- * Однос политике и науке код Вебера
- * Проблем вредносне неутралности у друштвеним наукама
- * Типови власти према Веберу

- * Узроци кризе друштава у транзицији
- * Транзиција и модернизација
- * Модерна, модернизам, модерност, модернизација: садржај и разграничење појмова
- * Модерност и модернизација: теоријско разграничење и емпиријски показатељи
- * Примена теорија модернизације у историји Београда између два светска рата
- * Привредна модернизација Београда
- * Обележја модерности по Гиденсу
- * Институционалне димензије модерности
- * Модерно друштво, глобализација и односи поверења
- * Обележја модерности према Урлиху Беку
- * Свакодневица и породични живот у друштву ризика
- * Наука и политика у друштву ризика
- * Свакодневни живот, индивидуализација и институционализација у друштву ризика
- * Гиденсово и Беково схватање модерности: сличности и разлике
- * Развој, промена, напредак: појмовна проблематизација
- * Теорије друштвене промене
- * Главне класичне теорије о друштвеном развоју
- * Друштвена стратификација и друштвена покретљивост
- * Друштвена покретљивост у Србији током деведесетих
- * Теорије друштвене стратификације
- * Канали друштвене покретљивости
- * Појам, значај и облици друштвене стратификације
- * Појам и врсте друштвене моћи
- * Моћ, углед, утицај: разграничење појмова
- * Појам функције и њен значај за социологију
- * Основне одлике социолошког функционализма
- * Елементи функционализма у Диркемовој социологији
- * Основне оријентације у схватању друштвене моћи
- * Друштвена промена и структура друштва
- * Појам, значај и врсте друштвених улога
- * Значај теорије улога у модерној социологији
- * Друштвене улоге и вредносни систем
- * Схватање друштвених улога према Ралфу Дарендорфу

- * Друштвени развој и друштвена промена: садржај појмова
- * Структурне особености југословенског друштва почетком деведесетих
- * Теоријски оквир и емпиријски показатељи за класно-слојну стратификацију и диференцијацију српског друштва током деведесетих
- * Основна обележја стратификацијског модела југословенског друштва током деведесетих
- * Теоријски модели објашњења друштвене промене у југословенском/српском друштву током деведесетих
- * Југословенско/српско друштво као друштво у транзицији: услови друштвене промене и друштвене стагнације
- * Вредносне оријентације и друштвена промена у транзицији српског друштва
- * Појам, значај и функције друштвених елита
- * Улога елита у друштвеној промени
- * Разлози распада социјализма

Литература:

- Bek, Urih (2001). *Rizično društvo*, Beograd: Filip Višnjić, стр. 17-73; 173-235; 267-359;
- Vratuša-Žunjić, Vera (1995). „Pojam razvoja, teškoće i paradigme njegovog istraživanja“, u: Vera Vratuša-Žunjić, *Razvoj, religija, rat*, Beograd: Institut za sociološka istraživanja filozofskog fakulteta, стр. 11-36;
- Veber, Maks (1987). „Nauka kao poziv“, u: Mihailo Đurić (1987) – *Sociologija Maksa Vebera*, Zagreb: Naprijed, стр. 199-221;
- Veber, Maks (1987). „Osnovni sociološki pojmovi“, u: Mihailo Đurić (1987) – *Sociologija Maksa Vebera*, Zagreb: Naprijed, стр. 222-289;
- Veber, Maks (1987). „Protestantska etika i duh kapitalizma“, u: Mihailo Đurić (1987) – *Sociologija Maksa Vebera*, Zagreb: Naprijed, стр. 306-358;
- Veber, Maks (1987). „Tri čista tipa legitimne vlasti; Birokratija“, u: Mihailo Đurić (1987) – *Sociologija Maksa Vebera*, Zagreb: Naprijed, стр. 359-428;
- Гиденс, Ентони (1996). *Диркем*, Земун: Библиотека XX век.
- Gidens, Entoni (1998). *Posledice modernosti*, Beograd: Filip Višnjić.
- Darendorf, Ralf (1989). *Homo sociologikus*, Niš: Gradina;
- Диркем, Емил (1972). *О подели друштвеног рада*, Београд: Просвета, стр. 111-175;
- Диркем, Емил (1963). *Правила социолошког метода*, Београд: Савремена школа (поглавља I, II и III).
- Dirkem, Emil (1982). *Elementarni oblici religijskog života*, Beograd: Prosveta, стр. 3-44;
- Đurić, Mihailo (1987). *Sociologija Maksa Vebera*, Zagreb: Naprijed, стр. 7-195;

Лазих, Младен (1994). *Систем и слом. Распад социјализма и структура југословенског друштва*, Београд: Филип Вишњић.

Lazić, Mladen (prir.) (2000). *Račji hod. Srbija u transformacijskim procesima*, Beograd: Filip Višnjić, стр. 5-64; 171-236; 293-333;

Лукс, Стивен (2006). „Моћ: једно радикално схватање“, *Нова српска политичка мисао*, Vol. XIII (2006), no. 1-4, стр. 69-110;

Marković, Predrag J. (1992). *Beograd i Evropa 1918-1941*, Beograd: Savremena administracija d. d., стр. 15-50; 117-151; 163-210;

Маркс, Карл, Енгелс, Фридрих (1974). *Манифест комунистичке партије* (1848), МЕД, Београд: Институт за проучавање међународног радничког покрета/Просвета, том 7, као и остала доступна издања;

Маркс, Карл. *Предговор за прилог критици политичке економије* (1859): МЕД, Београд: Институт за проучавање међународног радничког покрета/Просвета, том 20, као и остала доступна издања;

Mimica, Aljoša (1982). „Sociologija religije Emila Dirkema“, predgovor za: Emil Dirkem, *Elementarni oblici religijskog života*, Beograd: Prosveta, стр. VII-XLI;

Popović, Mihailo, Ranković, Miodrag (1981). *Teorije i problemi društvenog razvoja*, Beograd: BIGZ, стр. 13-76;

Ранковић, Миодраг (1972). „Диркемово учење о подели рада у друштву“, предговор за: Емил Диркем, *О подели друштвеног рада*, Београд: Просвета, стр. 7-38;

Sociološki rečnik (2007), Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, одреднице: „моћ“ (стр. 329-330); „proces, друштвени“ (стр. 447); „promena, друштвена“ (стр. 450-451); „razvoj, друштвени“ (стр. 482-483); „slojevitost, друштвена“ (стр. 522); *preporučuje se i konsultacija drugih odrednica ovog rečnika, koje su direktno ili indirektno povezane sa temama i oblastima u okviru ovog programa i literature*;

Остала препоручена литература: сви доступни уџбеници социологије, као и лексикографске и енциклопедијске одреднице у штампаној и електронској форми.

Препоручена **web** адреса за претраживање литературе и библиографских јединица:

<http://vbs.nbs.bg.ac.yu/cobiss/>